

Onder embargo tot 09:00 CET (08:00 UTC), 1 november 2022

Nevi PMI® Productiesector Nederland

Grootste daling aantal nieuwe orders sinds mei 2020

Hoofdpunten

Scherpe productiedaling in Nederlandse industrie

Eerste afname voorraad gereed product dit jaar

Ondanks energiecrisis laagste inkooprijnsinflatie in 21 maanden

De PMI®-onderzoeksgegevens voor oktober lieten aan het begin van het laatste kwartaal van 2022 een verdere achteruitgang zien in de Nederlandse industriële sector. Er was vergeleken met september sprake van een grotere daling van zowel het aantal nieuwe orders en exportorders als de productieomvang en inkoopactiviteiten, terwijl de achterstanden opnieuw kleiner waren en de voorraad gereed product voor de eerste keer dit jaar daalde. De daling van het aantal nieuwe orders was bovendien de grootste sinds 2009, de eerste zes maanden van 2020 tijdens de corona-lockdowns buiten beschouwing gelaten. De inflatiedruk was wederom historisch groot, wat werd toegeschreven aan de energiecrisis en aanhoudende tekorten, maar was wel minder groot dan de vorige maanden.

De Nevi PMI voor de Nederlandse productiesector is een samengestelde indicator die met één cijfer de stand van zaken in de productiesector weergeeft en wordt samengesteld aan de hand van indicatoren voor nieuwe orders, productieomvang, werkgelegenheid, levertijden en voorraad ingekochte materialen. De PMI daalde van 49.0 in september naar 47.9 deze maand, de zesde daling op rij en de tweede achtereenvolgende verslechtering van de bedrijfsomstandigheden. De hoofdindex was gelijk aan die van juli 2020, toen er sprake was van vier achtereenvolgende maanden van achteruitgang als gevolg van de eerste corona-lockdown. Als we deze periode buiten beschouwing laten, dan is dit de grootste verslechtering in de productiesector sinds mei 2012 tijdens de schulden crisis in de eurozone.

De daling van de PMI was met name het gevolg van de daling van het aantal ontvangen nieuwe orders (de grootste component van de index). De dalingen van de productieomvang en de voorraad ingekochte materialen werden grotendeels gecompenseerd door de positieve bijdragen van de deelindexen voor werkgelegenheid en levertijden (deze laatste

PMI Productiesector Nederland

seizoensmatig aangepast, >50 = verbetering t.o.v. de vorige maand

Bron: Nevi, S&P Global.

De gegevens werden verzameld van 12 - 21 oktober 2022.

wordt geïnverteerd bij de berekening van de PMI). De daling van 1.1 punten in oktober was overigens wel de kleinste in de huidige periode van zes maanden van daling.

De gegevens voor oktober laten een forse afname zien van de vraag naar in Nederland geproduceerde goederen en dit werd toegeschreven aan uitgestelde orders als gevolg van de economisch onzekerheid en het negatieve effect van de hoge energieprijzen op de budgetten van klanten. Het aantal nieuwe orders daalde voor de derde achtereenvolgende maand en in de grootste mate sinds april en mei 2020 tijdens de pandemie. Laten we deze twee maanden buiten beschouwing, dan was de daling in oktober de grootste sinds april 2009. De tendens voor het aantal nieuwe exportorders was vergelijkbaar: de derde daling op rij en de op twee na grootste daling in dertien en een half jaar.

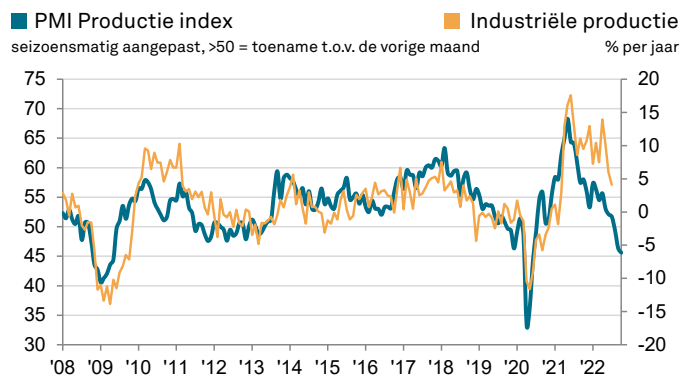
De zwakke vraag leidde tot de grootste afname van de productieomvang sinds juni 2020. Desondanks waren de producenten in staat hun achterstanden voor de derde maand op rij te verkleinen. De voorraad eindproducten was voor de eerste keer in 2022 kleiner dan de maand ervoor. De vooruitzichten voor de productieomvang waren het minst positief sinds juni 2020. Het risico van een recessie, de oorlog in Oekraïne, inflatie en de energiecrisis hadden allemaal een negatieve impact op de stemming in de sector.

Een positief punt was dat de werkgelegenheid bij de Nederlandse productiebedrijven in oktober opnieuw toenam, omdat bedrijven vacatures vervulden om zo de achterstanden te kunnen wegwerken. Hoewel dit de op een na kleinste uitbreiding was van de personeelsbestanden sinds februari 2021, lag deze boven het langetermijngemiddelde voor dit onderzoek.

De scherpe daling van het aantal nieuwe orders leidde ertoe

dat de producenten hun inkoopactiviteiten voor de tweede maand op rij verkleinden. Deze daling was echter nauwelijks groter dan de vorige maand, wat erop wijst dat sommige bedrijven hun veiligheidsvoorraden in stand hielden om tekorten te voorkomen. De late ontvangst van eerder bestelde goederen had een stijging van de materiaalvoorraad tot gevolg, al was deze stijging wel de kleinste in de huidige periode van groei van twee jaar.

De levertijden waren in oktober opnieuw langer, al was de mate waarin dit gebeurde vergelijkbaar met september, toen het laagste niveau in bijna twee jaar werd bereikt. De recente vermindering van de druk op de toeleveringsketen was zichtbaar in de laatste gegevens voor de inkooprijzen met de kleinste stijging sinds januari 2021. De inkooprijzinflatie bleef echter aanzienlijk, wat werd toegeschreven aan de energiecrisis en de aanhoudende tekorten van sommige materialen. De verkoopprijzinflatie bleef fors maar was wel het laagst in drie maanden.

Commentaar

Albert Jan Swart, sectoreconoom industrie bij ABN AMRO, geeft het volgende commentaar:

“De NEVI Inkoopmanagersindex voor de Nederlandse industrie is verder gedaald, van 49.0 in september naar 47.9 in oktober, wat wijst op een verdieping van de crisis in de Nederlandse industrie. De productie is in een nog hoger tempo gedaald. Het aantal nieuwe orders nam eveneens nog sneller af, zowel vanuit de Nederlandse markt als voor de export. De vraag naar industriële producten neemt inmiddels sneller af dan bij het knappen van de internetzeepbel in 2001. Sinds het begin van de NEVI Inkoopmanagersindex in 2000 nam het aantal nieuwe orders alleen nog sneller af in 2009, tijdens de kredietcrisis, en tijdens de lockdown aan het begin van de coronapandemie.

De crisis lijkt zich te verdiepen door een enorm ‘bullwhip-’ of ‘zweepslag-effect’, een term die is gemunt door econoom Jay Forrester in 1961 voor sterke schommelingen van vraag en voorraden in toeleveringsketens. Aan het begin van de pandemie namen voorraden af. Het stilleggen van fabrieken, onder andere in China, veroorzaakte een ‘aanbodschok’ die leidde tot tekorten aan bijvoorbeeld elektronische onderdelen. Tegelijkertijd deed zich een grote ‘vraagshok’ voor doordat inkopers, rekenend op een diepe economische crisis, nauwelijks nog nieuwe orders plaatsten. De mondiale vraag naar industriële goederen herstelde echter sneller dan verwacht, wat leidde tot de grootste wereldwijde tekorten aan materialen ooit gemeten. Dit legde grote druk op vele schakels in toeleveringsketens, waaronder de containervaart. Nieuwe lockdowns, vooral in Azië, zorgden voor verdere onregelinge. Om tegemoet te komen aan de groeiende vraag en tekorten aan materialen te vermijden, sloegen veel ondernemingen extra voorraad in, wat leidde tot vermoedelijk het grootste bullwhip-effect in de geschiedenis.

Het moment is nu daar dat de zweep de andere kant op beweegt: neerwaarts. Nu de vraag naar industriële producten snel afneemt door de energiecrisis en onzekerheid over de economische vooruitzichten, verdwijnen tekorten aan materialen als sneeuw voor de zon en zijn ondernemers

begonnen voorraden af te bouwen. Vooral het aantal nieuwe orders voor halffabricaten is snel gedaald. Na 25 maanden op rij van steeds verder toenemende materiaalvoorraden plaatsen inkopers sinds september minder bestellingen. De voorraden van materialen namen in oktober nog toe, vermoedelijk door de gedaalde productie en doordat eerder bestelde goederen nog binnenkomen. De voorraden gereed product zijn echter voor het eerst sinds december vorig jaar aan het afnemen. De afbouw van voorraden wordt waarschijnlijk versneld door de sterke stijging van de rente, die het financieren van voorraden duurder maakt. Voorraden worden vooral gefinancierd met kortlopende schuld tegen een variabele rente.

Het zweepslag-effect verdiept nu de crisis in de industrie, maar is van tijdelijke aard. Zodra overtollige voorraden zijn opgesoupeerd, kan de vraag naar halffabricaten wat herstellen. Deze ernstige crisis kent daarnaast ook voordelen, zoals afnemende stijging van inkooprijzen en beter functionerende toeleveringsketens. In oktober steeg de productie van investeringsgoederen, vermoedelijk doordat de auto-industrie en de machine-industrie eindelijk meer halfgeleiders en elektronische onderdelen ontvangen. Orderportefeuilles voor investeringsgoederen namen bovendien verder toe, wat erop wijst dat daar ruimte is voor verdere groei als materiaaltekorten verder afnemen.

De energiecrisis kan grote gevolgen hebben voor energie-intensieve bedrijven in Europa, bijvoorbeeld in de basismetalenindustrie en in de basischemie. De Nederlandse aluminiumfabriek Damco, het voormalige Aldel, staat op de rand van een faillissement, en het Duitse BASF, het grootste chemieconcern ter wereld, heeft besloten de operatie in Europa af te schalen en meer te investeren in China. Maar de meeste Nederlandse industriële bedrijven lijkt dit lot te worden bespaard. De afname van de inkoopmanagersindex is al aan het vertragen, wat erop duidt dat de bodem misschien spoedig bereikt is. Bovendien groeide in oktober nog altijd de werkgelegenheid in de industrie, een duidelijk teken van vertrouwen.”

Contact

ABN AMRO
David Kemps
Sector Banker Industrie
T: +31 6 30 33 20 43
david.kemps@nl.abnamro.com

Nevi
Anne-Marie Sleurink
Communicatie Adviseur
T: + 31 6 20 03 38 18
a.sleurink@nevi.nl

S&P Global Market Intelligence
Trevor Balchin
Economics Director
T: +44 1491 461 065
trevor.balchin@spglobal.com

S&P Global Market Intelligence
Sabrina Mayeen
Corporate Communication
T: +44 (0) 7967 447030
sabrina.mayeen@spglobal.com

Ontvangt u liever geen persberichten van S&P Global, email dan katherine.smith@spglobal.com. Voor ons privacybeleid klikt u [hier](#).

Methodologie

Het Nevi PMI® rapport voor de Nederlandse productiesector wordt samengesteld door IHS Markit en is gebaseerd op gegevens die dmv van het invullen van een enquête aangeleverd wordt door een panel dat bestaat uit inkoopmanagers van ongeveer 350 bedrijven in de productiesector. De bedrijven in het panel zijn gestratificeerd naar sector, aantal werknemers en bijdrage aan het BBR. Het eerste onderzoek vond plaats in maart 2000.

De gegevens worden in de tweede helft van iedere maand verzameld en zijn gebaseerd op de verandering die heeft plaatsgevonden ten opzichte van de vorige maand. Er wordt voor iedere variabele een diffusie index berekend. Deze index is de som van het percentage dat 'hogere' geantwoord heeft plus de helft van het percentage dat 'gelijk' geantwoord heeft. De indexen variëren tussen 0 en 100, waarbij een cijfer boven de 50 wijst op een toename ten opzichte van de vorige maand, en een cijfer onder de 50 op een daling. Deze indexen worden vervolgens seizoensmatig aangepast.

De hoofdex is de Purchasing Managers' Index® (PMI). De PMI is een gewogen gemiddelde van de vijf volgende individuele deelindexen (wegingen tussen haakjes): Nieuwe orders (30%), Productie (25%), Werkgelegenheid (20%), Levertijden (15%) en Voorraad ingekochte materialen (10%). De Levertijden index is geïnverteerd zodat deze in een vergelijkbare richting fluctueert als de andere indexen.

De onderliggende onderzoeksgegevens worden na publicatie niet aangepast, maar soms kunnen de seizoensmatige factoren gereviseerd worden indien dit noodzakelijk is en dit heeft vervolgens gevolgen voor de onderliggende gegevensreeksen.

Voor meer informatie over de PMI onderzoeksmethodologie kunt u contact opnemen met economics@ihsmarkit.com.

PMI

De Purchasing Managers' Index® (PMI®) onderzoeken zijn nu beschikbaar voor meer dan 40 verschillende landen alsmede voor belangrijke regio's zoals de Eurozone. Het zijn de meest op de voet gevolgde zakelijke onderzoeken in de wereld en worden gebruikt door centrale banken, financiële markten en zakelijke beleidsvormers vanwege de up-to-date, accurate en vaak unieke maandelijkse indicatoren van economische tendensen. [ihsmarkit.com/products/pmi.html](https://www.ihs.com/products/pmi.html)

Disclaimer

Alle rechten van intellectueel eigendom voor de gegevens in dit document berusten bij S&P Global of worden door S&P Global onder licentie gebruikt. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van S&P Global. S&P Global is niet aansprakelijk voor de inhoud van dit rapport en aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor eventuele fouten, onnauwkeurigheden of weglatingen. S&P Global is voorts niet aansprakelijk voor schade die direct of indirect ontstaat door het gebruik van de gegevens in deze uitgave. PMI® en Purchasing Managers' Index® zijn geregistreerde handelsmerken van Markit Economics Limited of worden door Markit Economics Limited en/of verwante ondernemingen onder licentie gebruikt.

De Inhoud van dit rapport wordt gepubliceerd door S&P Market Intelligence en niet door S&P Global Ratings – een afzonderlijk beheerde divisie van S&P Global. De reproductie van informatie, gegevens of materiaal, met inbegrip van ratings ('Inhoud') in welke vorm dan ook, is verboden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de betrokken partij. Deze partij, haar verwante ondernemingen en leveranciers ('Aanbieders van inhoud') staan niet garant voor de juistheid, toereikendheid, volledigheid, tijdigheid of beschikbaarheid van Inhoud en zijn niet verantwoordelijk voor eventuele fouten of weglatingen (nalatig of anderszins), ongeacht de oorzaak, of voor de resultaten die zijn verkregen door het gebruik van dergelijke inhoud. In geen enkel geval zijn aanbieders van inhoud aansprakelijk voor schade, kosten, uitgaven, juridische kosten of verliezen (inclusief gedeerde inkomsten, gedeerde winst en alternatieve kosten) in verband met het gebruik van de inhoud.

Nevi

Nevi® is de 3e inkoopvereniging ter wereld en is sinds 1956 hét kennisnetwerk voor inkoop en supply management, met ruim 6.500 inkoopprofessionals. Nevi maakt inkoopkennis toegankelijk voor iedereen die betrokken is bij het inkoopproces en organiseert (inter) nationale congressen, netwerkbijeenkomsten, gediplomeerde vakopleidingen en nationale en internationale maatwerk (incompany) trainingen. Nevi heeft als eerste inkooporganisatie de Global Standard ontvangen voor haar inkoopopleidingen. Zij heeft een Research Commissie en subsidieert hoogleraren, lectoren en promovendi. De Nevi Gedragscode is leidend in het vakgebied. Kijk voor meer informatie over de activiteiten en lidmaatschap op www.nevi.nl.

Exemplaren van het NEVI Purchasing Managers' Index rapport zijn via Nevi te verkrijgen voor 319 euro per jaar (tarief Nevi-leden) / 469 euro per jaar (tarief niet-leden). Prijzen zijn exclusief BTW.

Bezoekadres: Landgoed de Breul, Arnhemse Bovenweg 160, 3708 AH ZEIST

T: + 31 (0)88 33 00 700 E: info@nevi.nl www.nevi.nl

ABN AMRO

ABN AMRO bedient klanten binnen retail, private banking en corporate banking. We richten ons voornamelijk op Noordwest-Europa. In Nederland bieden we klanten een uitgebreid en compleet pakket aan producten en diensten via verschillende kanalen, zoals de Mobiel Bankieren-app en Internet Bankieren. We willen de overgang naar een inclusieve, circulaire en duurzame maatschappij versnellen. Bij alles wat we doen, bekijken we of het beter kan. Met onze producten en diensten hebben we impact op de levens van miljoenen mensen. Of we nu bijdragen aan de overgang naar een circulaire of duurzame economie, of starters helpen bij de financiering van een eerste huis: we bouwen mee aan een betere toekomst. Onze purpose: banking for better, for generations to come. Zie voor meer informatie onze website: <https://www.abnamro.nl/nl/zakelijk/>

S&P Global

S&P Global (NYSE: SPGI) verschaft essentiële informatie en inzichten. Wij stellen overheden, bedrijven en particulieren in staat om op basis van de juiste gegevens, expertise en bijbehorende technologie vol overtuiging beslissingen te nemen. Van hulp aan onze klanten bij het beoordelen van nieuwe investeringen tot begeleiding van klanten bij ESG (Environmental, Social & Governance) en de energietransitie in de toeleveringsketens – wij scheppen nieuwe kansen, dragen oplossingen aan voor uitdagingen en stimuleren de vooruitgang voor de wereld.

Een groot aantal van de meest toonaangevende organisaties wereldwijd komt naar ons toe voor beoordelingen van kredietwaardigheid, benchmarks, analyse en workflowoplossingen in de mondiale kapitaal-, goederen en automobiemarkten. Al ons aanbod is erop gericht om vandaag wereldwijd vooraanstaande bedrijven te helpen met de planning voor morgen. www.spglobal.com